

Määräykset ja ohjeet x/2014

Sijoituspalvelutoiminnan järjestäminen - lausuntoversio

Dnro
10/01.00/2014

Antopäivä
x.x.2014

Voimaantulopäivä
x.x.2014

FINANSSIVALVONTA
puh. 010 831 51
faksi 010 831 5328
etunimi.sukunimi@finanssivalvonta.fi
www.finanssivalvonta.fi

Lisätietoja
Menettelytapavalvonta/Finanssipalvelutoiminnot

Määräysten ja ohjeiden oikeudellinen luonne

Määräykset

Finanssivalvonnan määräys- ja ohjekokoelmassa ”Määräys”-otsikon alla esitetään Finanssivalvonnan antamat määräykset. Määräykset ovat velvoittavia oikeussääntöjä, joita on noudatettava.

Finanssivalvonta antaa määräyksiä ainoastaan määräyksenantoon valtuuttavan lain säännöksen nojalla ja sen asettamissa rajoissa.

Ohjeet

Finanssivalvonnan määräys- ja ohjekokoelmassa ”Ohje”-otsikon alla esitetään Finanssivalvonnan tulkintoja lainsäädännön tai muun velvoittavan sääntelyn sisällöstä.

”Ohje”-otsikon alla on lisäksi suosituksia ja muita toimintaohjeita, jotka eivät ole velvoittavia. Ohjeissa on myös kansainvälisten ohjeiden ja suositusten noudattamista koskevat Finanssivalvonnan suositukset.

Ohjeen kirjoitustavasta ilmenee, milloin kyseessä on tulkinta ja milloin suositus tai muu toimintaohje. Ohjeiden kirjoitustapaa sekä määräysten ja ohjeiden oikeudellista luonnetta on selvitetty tarkemmin Finanssivalvonnan verkkopalvelussa.

[Finanssivalvonta.fi > Sääntely > Määräys- ja ohjekokoelma > Uusi määräyskokoelma](#)

Sisällysluettelo

1	Soveltamisala ja määritelmät	5
1.1	Soveltamisala	5
1.2	Määritelmät	5
2	Säädöstausta ja kansainväliset suositukset	7
2.1	Lainsäädäntö	7
2.2	Euroopan unionin asetukset	7
2.3	Euroopan unionin direktiivit	7
2.4	Finanssivalvonnan määräyksenantovaltuus	8
2.5	Kansainväliset suositukset	8
3	Tavoitteet	9
4	Sijoituspalvelutoiminnan järjestäminen	10
4.1	Yleiset vaatimukset	10
4.2	Säännösten noudattamisen valvonta (compliance)	12
4.3	Riskien hallinta	13
4.4	Sisäinen tarkastus	14
4.5	Vastuu toiminnan järjestämisestä	17
4.6	Eturistiriitatilanteiden hallinta	18
4.6.1	<i>Yleiset vaatimukset</i>	19
4.6.2	<i>Sijoitustutkimuksen järjestämistä koskevat erityisvaatimukset</i>	21
4.6.3	<i>Palkitseminen</i>	23
4.7	Henkilökohtaiset liiketoimet	23
4.8	Asiakasvarojen säilyttäminen ja muu käsittely	25
4.8.1	<i>Yleiset vaatimukset</i>	25
4.8.2	<i>Asiakkaan rahoitusvälineiden säilyttäminen ulkopuolisen säilyttäjän hallussa</i>	26
4.8.3	<i>Asiakkaan rahavarojen sijoittaminen</i>	27
4.8.4	<i>Tilintarkastajan lausunto asiakasvaroista</i>	28

	4.9	Liiketoimiin ja palveluihin liittyvien tietojen säilyttäminen	28
5		Raportointi Finanssivalvonnalle	30
	5.1	Selvitys henkilökohtaisista liiketoimista	30
	5.2	Selvityksen toimittaminen	31
6		Kumotut määräykset ja ohjeet	32

1 Soveltamisala ja määritelmät

1.1 Soveltamisala

- (1) Näitä määräyksiä ja ohjeita sovelletaan seuraaviin Finanssivalvonnasta annetun lain 4 §:ssä tarkoitettuihin valvottaviin:
- sijoituspalveluyritykset
  - luottolaitokset, jotka tarjoavat sijoituspalvelua
  - rahastoyhtiöt, jotka harjoittavat sijoitusrahastolain (48/1999) 5 §:n 2 momentissa tarkoitettua toimintaa
  - vaihtoehtorahastojen hoitajat, joka harjoittavat vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain (162/2014) 3 luvun 2 §:n 2 momentissa ja 3 §:ssä tarkoitettua toimintaa
  - muussa kuin ETA-valtiossa toimiluvan saaneiden ulkomaisten sijoituspalveluyritysten ja luottolaitosten Suomessa olevat sivuliikkeet.
- (2) Näiden määräysten ja ohjeiden lukua 4.9 sovelletaan 111 kohtaa lukuun ottamatta ETA-valtiossa toimiluvan saaneiden ulkomaisten sijoituspalveluyritysten ja kohdassa (1) tarkoitettua toimintaa harjoittavien luottolaitosten, rahastoyhtiöiden ja vaihtoehtorahastojen hoitajien Suomessa oleviin sivuliikkeisiin.

1.2 Määritelmät

Näissä määräyksissä ja ohjeissa käytetään jäljempänä seuraavia määritelmiä:

- (3) *Sijoituspalvelun tarjoajalla* tarkoitetaan luvun 1.1 kohdassa (1) tarkoitettuja valvottavia.
- (4) *Johdolla* tarkoitetaan sijoituspalvelun tarjoajan hallitusta, ja jos yrityksellä on hallintoneuvosto, hallintoneuvostoa, toimitusjohtajaa sekä kaikkia toimitusjohtajan välittömässä alaisuudessa toimivia, jotka ovat yrityksen ylimmissä johtotehtävissä tai tosiasiallisesti johtavat yrityksen toimintaa.
- (5) *Vaikuttavassa asemassa olevalla henkilöllä* tarkoitetaan sijoituspalvelulain 7 luvun 11 §:n 3 momentin mukaisesti:
- a) sijoituspalvelun tarjoajan hallituksen jäsentä, toimitusjohtajaa ja muuta ylimpään johtoon kuuluvaa sekä työntekijää tai muuta luonnollista henkilöä, joka yrityksen valvonnassa osallistuu sijoituspalvelun tarjoamiseen;
- b) lain 7 luvun 7 §:ssä tarkoitettua sidonnaisasiamiestä ja, jos tämä on yhtiö tai yhteisö, sen johdon jäsentä, toimitusjohtajaa ja muuta ylimpään johtoon kuuluvaa henkilöä sekä

työntekijää tai muuta luonnollista henkilöä, joka sidonnaisasiamiehen valvonnassa osallistuu sijoituspalvelun tarjoamiseen; ja

c) luonnollista henkilöä, joka osallistuu sijoituspalvelun tarjoajan tai sidonnaisasiamiehen ulkoistamaan sijoituspalvelun tarjoamiseen.

2 Sädöstausta ja kansainväliset suositukset

2.1 Lainsäädäntö

Näiden määräysten ja ohjeiden aihepiiriin liittyy seuraava säädös:

- sijoituspalvelulaki (747/2012)

2.2 Euroopan unionin asetukset

Näiden määräysten ja ohjeiden aihepiiriin liittyy seuraava suoraan sovellettava Euroopan unionin asetukset:

- Komission asetukset (EY) N:o 1287/2006 (32006L1287), annettu 10 päivänä elokuuta 2006, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2004/39/EY täytäntöönpanosta tietojen kirjaamista koskevien sijoituspalveluyritysten velvoitteiden, liiketoimista ilmoittamisen, markkinoiden avoimuuden, rahoitusvälineiden kaupankäynnin kohteeksi ottamisen sekä direktiivissä määriteltujen käsitteiden osalta (ETA:n kannalta merkityksellinen teksti) (EUVL L 241, 2.9.2006, s. 1—25) (jäljempänä komission asetukset (EY) N:o 1287/2006).

2.3 Euroopan unionin direktiivit

Näiden määräysten ja ohjeiden aihepiiriin liittyvät seuraavat Euroopan unionin direktiivit:

- Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2004/39/EY (32004L0039), annettu 21. huhtikuuta 2004, rahoitusvälineiden markkinoista sekä neuvoston direktiivien 85/611/ETY ja 93/6/ETY ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2000/12/EY muuttamisesta ja neuvoston direktiivin 93/22/ETY kumoamisesta (EUVL L 145, 30.4.2004, s. 1—44) (jäljempänä rahoitusvälineiden markkinat -direktiivi)
- Komission direktiivi 2006/73/EY (32006L0073), annettu 10 päivänä elokuuta 2006, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2004/39/EY täytäntöönpanosta sijoituspalveluyritysten toiminnan järjestämistä koskevien vaatimusten, toiminnan harjoittamisen edellytysten ja kyseisessä direktiivissä määriteltujen käsitteiden osalta (ETA:n kannalta merkityksellinen teksti) (EUVL L 241, 2.9.2006, s. 26—58) (jäljempänä rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin täytäntöönpanodirektiivi)

2.4 Finanssivalvonnan määräksenantovaltuus

Finanssivalvonnan oikeus antaa sitovia määräyksiä perustuu seuraaviin lain säännöksiin:

- sijoituspalvelulain 7 luvun 23 §:n 1 momentin 3–5 kohdat ja 2 momentti
- sijoituspalvelulain 9 luvun 5 §
- sijoituspalvelulain 10 luvun 15 §:n 5 kohta.

2.5 Kansainväliset suositukset

Näiden määräysten ja ohjeiden aihepiiriin liittyvät seuraavat Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaisen (ESMA) antamat ohjeet ja suositukset:

- ESMA:n ohje ”Palkka- ja palkkiopolitiikat ja –käytännöt (MiFID)” (ESMA/2013/606).
- ESMA:n ohje ”Ohjeet compliance-toimintoa koskevista MiFID:n vaatimuksista eräiltä osin” (ESMA/2012/388).

3 Tavoitteet

- (1) Näiden määräysten ja ohjeiden tavoitteena on panna sijoituspalvelulaissa säädettyjen määräyksenantovaltuuksien mukaisesti kansallisesti täytäntöön sijoituspalvelun tarjoajien toiminnan järjestämiseen ja asiakasvarojen säilyttämiseen liittyviä rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin täytäntöönpanodirektiivin (2006/73/EY) säännöksiä ja antaa aihepiiriin liittyvää täydentävää ohjeistusta sekä antaa sijoituspalvelulaissa säädettyyn henkilökohtaisia liiketoimia koskevaan vuosi-ilmoitukseen liittyvät määräykset.
- (2) Näiden määräysten ja ohjeiden tavoitteena on myös saattaa sijoituspalvelun tarjoajien tietoon Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaisen (ESMA) antamia ohjeita ja suosituksia, joita valvottavien tulisi ottaa toiminnassaan huomioon.

4 Sijoituspalvelutoiminnan järjestäminen

- (1) Sijoituspalvelulain 7 luvun 8 §:n 1 momentin mukaan sijoituspalvelun tarjoajan toiminta on järjestettävä sen liiketoiminnan laatu ja laajuus huomioon ottaen luotettavalla tavalla. Sijoituspalvelun tarjoajan on asianmukaisin toimin varmistettava toimintaansa liittyvien riskien hallinta, sisäisen valvontansa toimivuus ja toimintansa jatkuvuus kaikissa tilanteissa.
- (2) Sijoituspalvelulain 7 luvun 23 §:n 1 momentin 3 kohdan mukaan Finanssivalvonta antaa rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin täytäntöönpanodirektiivin säännöksissä edellytetyt tarkemmat määräykset 7 luvun 8 §:n 1 momentissa tarkoitetusta toiminnan järjestämisestä. Kyseiset määräykset on annettu luvuissa 4.1–4.5.

4.1 Yleiset vaatimukset¹

M Ä Ä R Ä Y S (kohdat 3-14)

- (3) Sijoituspalvelun tarjoajalla on oltava ajantasaiset päätöksentekomenettelyt ja organisaattiorakenne, joista käy selvästi ja dokumentoidusti ilmi raportointisuhteet sekä tehtävienjako ja vastualueet.
- (4) Sijoituspalvelun tarjoajan on varmistettava, että sen vaikuttavassa asemassa olevat henkilöt ovat tietoisia menettelyistä, joiden noudattamista kyseisten henkilöiden vastualueiden asianmukainen hoitaminen edellyttää.
- (5) Sijoituspalvelun tarjoajan on otettava käyttöön riittävät ja ajantasaiset sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestelmät ja menettelyt, joiden avulla varmistetaan päätösten ja menettelyjen asianmukainen noudattaminen sen toiminnassa.
- (6) Sijoituspalvelun tarjoajan on huolehdittava, että sen palveluksessa olevalla henkilökunnalla on osoitettujen tehtävien hoitamisen edellyttämät tiedot, taidot ja asiantuntemus.
- (7) Sijoituspalvelun tarjoajalla on oltava tehokkaat ja ajantasaiset sisäiset ja ulkoiset raportointi- ja tiedonvälitysjärjestelyt.
- (8) Sijoituspalvelun tarjoajan on säilytettävä riittävän yksityiskohtaiset ja järjestelmälliset tiedot liiketoiminnastaan ja sisäisestä organisaatiostaan.
- (9) Sijoituspalveluntarjoajan on varmistettava, että useampia tehtäviä hoitava vaikuttavassa asemassa oleva henkilö kykenee hoitamaan yksittäiset tehtävät moitteettomasti, rehellisesti ja ammattitaitoisesti.

¹ Rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin täytäntöönpanodirektiivin artikla 5.

- (10) Sijoituspalvelun tarjoajan on suhteutettava kohtien 3-9 vaatimukset toimintansa laadun, laajuuden ja monimutkaisuuden mukaisesti.
- (11) Sijoituspalvelun tarjoajalla on oltava liiketoimintaansa liittyvien tietojen hallitsemiseksi säännöllisesti testatut ja päivitetty menettelyt, joilla voidaan varmistaa tietojen koskemattomuus ja luottamuksellisuus sekä tietoturva.
- (12) Sijoituspalvelun tarjoajalla on oltava ajantasaiset liiketoiminnan jatkuvuutta koskevat toimintaperiaatteet, joilla varmistetaan, että
- keskeiset tiedot ja toiminnot säilyvät ja palveluja ja toimintaa voidaan jatkaa järjestelmiin ja menettelyihin liittyvien toimintahäiriöiden yhteydessä, tai
  - jos tämä ei ole mahdollista, toimintaperiaatteet, joilla varmistetaan tällaisten tietojen ja toimintojen nopea palautuminen ja palvelujen ja toiminnan nopea jatkaminen.
- (13) Sijoituspalvelun tarjoajalla on oltava ajantasaiset kirjanpitoperiaatteet ja –menettelyt, joiden avulla se voi viipymättä toimittaa Finanssivalvonnalle taloudellista asemaansa koskevat tiedot, jotka antavat oikean ja riittävän kuvan sijoituspalvelun tarjoajan taloudellisesta asemasta ja jotka ovat siihen sovellettavien tilinpäätössäännösten mukaiset.
- (14) Sijoituspalvelun tarjoajan on säännöllisesti arvioitava 3-13 kohdan mukaisesti käyttöön ottamiensa järjestelmien, sisäisten valvontajärjestelmien ja järjestelyjen riittävyyttä ja tehokkuutta sekä toteutettava asianmukaiset toimenpiteet mahdollisten puutteiden korjaamiseksi.

OHJE (kohdat 15-17)

- (15) Finanssivalvonnan tulkinnan mukaan kohdassa 5 tarkoitettu sisäinen valvonta käsittää taloudellisen ja muun valvonnan. Sisäistä valvontaa toteuttavat yrityksessä hallitus, toimitusjohtaja ja muut vaikuttavassa asemassa olevat henkilöt sekä koko henkilökunta. Sisäisellä valvonnalla tarkoitetaan johtamisen ja toiminnan sitä osaa, jolla pyritään varmistamaan
- asetettujen päämäärien ja tavoitteiden saavuttaminen
  - voimavarojen taloudellinen ja tehokas käyttö
  - toimintaan liittyvien riskien riittävä hallinta
  - taloudellisen ja muun johtamisinformaation luotettavuus ja oikeellisuus
  - säännösten noudattamisen valvonta (compliance)
  - toiminnan, tietojen sekä sijoituspalvelun tarjoajan omaisuuden ja asiakkaiden varojen riittävä turvaaminen
  - riittävät ja asianmukaisesti järjestetyt manuaaliset ja tietotekniset järjestelmät toiminnan tueksi.
- (16) Finanssivalvonta suosittaa että toimivan ja tehokkaan sisäisen valvonnan perustana on se, että hallitus, toimitusjohtaja ja muu johto
- edistävät sellaisen yrityskulttuurin muodostumista, joka hyväksyy sisäisen valvonnan normaaliksi ja tarpeelliseksi osaksi yritystoimintaa

- huolehtivat siitä, että henkilökunta on ammattitaitoista, tehtäviinsä sopivaa ja sitoutunutta ja että se on selvillä sisäisen valvonnan tärkeydestä ja omasta tehtävästään sisäisessä valvonnassa.

(17) Finanssivalvonta suosittaa, että johto vahvistaa henkilöstöä koskevat toimintaperiaatteet tai niitä vastaavan henkilöstöpolitiikan, jolla pyritään varmistamaan henkilöstön luotettavuus, ammattitaito ja henkilöstön riittävyys.

4.2 Säännösten noudattamisen valvonta (compliance)²

MÄÄRÄYS (kohdat 18–22)

(18) Sijoituspalvelun tarjoajalla on oltava asianmukaiset toimintaperiaatteet ja menettelyt, joilla tunnustetaan riskit siitä, että se ei pysty noudattamaan sijoituspalvelulain mukaisia velvoitteita.

(19) Sijoituspalvelun tarjoajan on noudatettava ja ylläpidettävä kyseisiä toimintaperiaatteita ja menettelyjä ja sillä on oltava käytössään asianmukaiset toimenpiteet ja menettelyt, joilla minimoidaan tällaiset riskit. Sijoituspalvelun tarjoajan on otettava huomioon liiketoimintansa laatu, laajuus ja monimutkaisuus sekä kyseisen liiketoiminnan osana toteutettujen palvelujen ja toiminnan laatu ja laajuus.

(20) Sijoituspalvelun tarjoajalla on oltava pysyvä, tehokas ja itsenäisesti toimiva säännösten noudattamista valvova toiminto, joka hoitaa seuraavia tehtäviä:

- valvoo ja arvioi säännöllisesti kohdassa 18 tarkoitettujen toimenpiteiden, toimintaperiaatteiden ja menettelyjen sekä sijoituspalvelun tarjoajan velvollisuuksien noudattamisessa esiintyneiden puutteiden korjaamiseksi toteutettujen toimien riittävyyttä ja tehokkuutta;
- neuvoo ja avustaa palvelujen tarjoamisesta ja toiminnan harjoittamisesta vastaavia vaikuttavassa asemassa olevia henkilöitä sijoituspalvelun tarjoajan sijoituspalvelulain mukaisten velvoitteiden noudattamisessa.

(21) Jotta kohdassa 20 tarkoitettu säännösten noudattamista valvova toiminto voisi hoitaa tehtävänsä asianmukaisesti ja riippumattomasti, sijoituspalvelun tarjoajan on varmistettava seuraavien edellytysten täytyminen:

a) säännösten noudattamista valvovalla toiminnolla on oltava tarvittavat valtuudet, voimavarat, asiantuntemus ja kaikkien olennaisten tietojen käyttöoikeudet;

b) on nimettävä säännösten noudattamista valvova henkilö, joka vastaa säännösten noudattamista valvovasta toiminnosta ja kaikista raporteista, joita annetaan toimivalle johdolle säännösten noudattamiseen liittyvistä asioista säännöllisesti ja vähintään kerran vuodessa ja joissa mainitaan erityisesti, onko mahdollisten puutteiden korjaamiseksi toteutettu asianmukaisia toimenpiteitä;

² Rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin täytäntöönpanodirektiivin artikla 6.

c) säännösten noudattamista valvovaan toimintoon osallistuvat vaikuttavassa asemassa olevat henkilöt eivät saa osallistua valvonnan kohteena olevien palvelujen tarjoamiseen tai valvonnan kohteena olevan toiminnan harjoittamiseen;

d) säännösten noudattamista valvovaan toimintoon osallistuvilla vaikuttavassa asemassa oleville henkilöille maksettavan korvauksen määräytymisperusteet eivät saa vaarantaa eivätkä olla omiaan vaarantamaan kyseisten henkilöjen objektiivisuutta.

- (22) Sijoituspalvelun tarjoaja voi poiketa edellä mainittujen c- tai d- alakohtien määräyksistä, jos se pystyy osoittamaan, että kyseiset vaatimukset eivät ole oikeassa suhteessa sen liiketoiminnan laatuun, laajuuteen ja monimutkaisuuteen eikä sen palvelujen ja toiminnan laatuun ja laajuuteen ja että sen säännösten noudattamista valvova toiminto säilyy tehokkaana.

Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaisen ohje

- (23) Euroopan arvopaperimarkkinaviranomainen on antanut Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1095/2010 16 artiklan nojalla ohjeen: "Ohjeet compliance-toimintoa koskevista MiFID:n vaatimuksista eräiltä osin" (ESMA/2012/388).

OHJE (kohta 24)

- (24) Finanssivalvonta suosittelee, että sijoituspalvelun tarjoajat noudattavat edellä mainittua ohjetta.

4.3 Riskien hallinta³

MÄÄRÄYS (kohdat 25–31)

- (25) Sijoituspalvelun tarjoajan on ylläpidettävä pysyvää riskienvalvontatoimintoa.
- (26) Pysyvän riskienvalvontatoiminnon on oltava hierarkkisesti ja toiminnallisesti riippumaton operatiivisista yksiköistä.
- (27) Sijoituspalvelun tarjoaja voi poiketa kohdissa 25–26 esitetyistä vaatimuksista, jos kyseinen poikkeus on asianmukainen ja oikeasuhteinen sijoituspalvelun tarjoajan liiketoiminnan laatu, laajuus ja monimutkaisuus huomioiden. Sijoituspalvelun tarjoajan on tällöin voitava osoittaa, että sen vahvistamat riskienhallintaperiaatteet ja menettelyt täyttävät jäljempänä kohdassa 31 asetetut vaatimukset ja ovat jatkuvasti tehokkaita.
- (28) Jos sijoituspalvelun tarjoajaan ei perusteta pysyvää riskienvalvontatoimintoa, hallituksen on erikseen päätettävä tästä. Päätöksestä on käytävä ilmi, miten hallitus tällöin varmistaa riskienhallinnan toimivuuden ja tehokkuuden. Tällöin sijoituspalvelun tarjoajaan on nimettävä pysyvän riskienvalvontatoiminnon tehtäväalueesta vastaava henkilö.
- (29) Pysyvän riskienvalvontatoiminnon on

³ Rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin täytäntöönpanodirektiivin artikla 7.

- a) pantava täytäntöön kohdassa 31 tarkoitetut riskienhallintaperiaatteet ja –menettelyt, joilla voidaan tunnistaa sijoituspalvelun tarjoajan toimintaan, menettelyihin ja järjestelmiin liittyvät riskit ja tarvittaessa määrittää sijoituspalvelun tarjoajan riskiraja;
- b) raportoitava ja annettava neuvoja johdolle riskienhallintaan kuuluvista asioista.
- (30) Pysyvällä riskienvalvontatoiminnolla on oltava valtuudet ja kaikkien olennaisten tietojen käyttöoikeudet, joita se tarvitsee kohdassa 29 mainittujen tehtävien hoitamiseen.
- (31) Sijoituspalvelun tarjoajan
- a) on otettava käyttöön sellaiset asianmukaiset riskienhallintaperiaatteet ja –menettelyt, joilla voidaan tunnistaa sijoituspalvelun tarjoajan toimintaan, menettelyihin ja järjestelmiin liittyvät riskit ja tarvittaessa määrittää sijoituspalvelun tarjoajan riskiraja, sekä sovellettava ja ylläpidettävä em. periaatteita ja menettelyjä;
- b) vahvistettava tehokkaat järjestelyt, menettelyt ja menetelmät sijoituspalvelun tarjoajan toimintaan, menettelyihin ja järjestelmiin liittyvien riskien hallitsemiseksi kyseisen riskirajan perusteella;
- c) on valvottava:
- sijoituspalvelun tarjoajan riskienhallintaperiaatteiden ja –menettelyjen asianmukaisuutta ja tehokkuutta;
  - sitä, miten hyvin sijoituspalvelun tarjoaja ja vaikuttavassa asemassa olevat henkilöt noudattavat b-alakohdan mukaisesti käyttöön otettuja järjestelyjä, menettelyjä ja menetelmiä;
  - kyseisissä periaatteissa, menettelyissä, järjestelyissä ja menetelmissä havaittujen puutteiden ratkaisemiseksi toteutettujen toimenpiteiden asianmukaisuutta ja tehokkuutta (sama menettely myös vaikuttavassa asemassa olevien henkilöiden kohdalla kun nämä jättäneet noudattamatta tällaisia periaatteita, järjestelyjä, menettelyjä tai menetelmiä).

4.4 Sisäinen tarkastus⁴

MÄÄRÄYS (kohdat 32–33)

- (32) Sijoituspalvelun tarjoajalla on oltava muista toiminnoistaan ja toiminnastaan erillinen ja riippumaton sisäisen tarkastuksen toiminto ja sen on ylläpidettävä sitä, jos se on sijoituspalvelun tarjoajan liiketoiminnan laadun, laajuuden ja monimutkaisuuden sekä liiketoiminnan osana tarjottujen sijoituspalvelujen ja harjoitetun sijoitustoiminnan laadun ja laajuuden perusteella asianmukaista ja oikeasuhteista.
- (33) Sisäisen tarkastuksen toiminnolla on oltava seuraavat tehtävät:
- a) sillä on oltava ajantasainen tarkastussuunnitelma, johon perustuen tutkitaan ja arvioidaan sijoituspalvelun tarjoajan menetelmien, sisäisten valvontajärjestelmien ja järjestelyjen asianmukaisuutta ja tehokkuutta;

⁴ Rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin täytäntöönpanodirektiivin artikla 8.

- b) sen on annettava suosituksia a alakohdan nojalla tehdyn työn tulosten perusteella;
- c) sen on varmistettava, että kyseisiä suosituksia noudatetaan;
- d) sen on raportoitava sisäistä tarkastusta koskevista asioista johdolle.

OHJE (kohdat 34–47)

- (34) Finanssivalvonnan tulkinnan mukaan erillisen ja riippumattoman sisäisen tarkastuksen perustaminen ei ole välttämätöntä, jos johto sijoituspalvelun tarjoajan harjoittaman liiketoiminnan laadun ja laajuuden johdosta pystyy varmistumaan sisäisen valvonnan toimivuudesta ja tehokkuudesta ilman sisäisen tarkastuksen toimintoa. Johdon tulee kuitenkin tehdä erityinen päätös, jos sijoituspalvelun tarjoajaan ei perusteta erillistä sisäistä tarkastusta. Päätöksestä tulee käydä ilmi, miten johto pystyy varmistumaan sisäisen valvonnan toimivuudesta ja tehokkuudesta.
- (35) Pienehköissä, yksinkertaista toimintaa harjoittavissa valvottavissa sisäisen tarkastuksen ulkoistaminen voi olla Finanssivalvonnan tulkinnan mukaan omaa sisäistä tarkastusta tarkoituksenmukaisempi ratkaisu.
- (36) Sisäinen tarkastus tukee toiminnallaan johtoa sekä muuta organisaatiota sijoituspalvelun tarjoajan tavoitteiden saavuttamisessa ja toiminnan kehittämisessä.
- (37) Jos sijoituspalvelun tarjoajalla ei ole erillistä ja riippumatonta sisäisen tarkastuksen toimintoa tai jos se on ulkoistanut sisäisten tarkastuksen, johdon tulee kuitenkin Finanssivalvonnan tulkinnan mukaan nimetä sisäisen tarkastuksen tehtäväalueesta vastaava henkilö.
- (38) Finanssivalvonta suosittaa, että johto vahvistaa sisäiselle tarkastukselle kirjalliset toimintaperiaatteet ja varmistuu säännöllisesti niiden ajantasaisuudesta.
- (39) Finanssivalvonta suosittaa, että sisäisen tarkastuksen toimintaperiaatteissa määritellään ainakin:
  - toiminnan tavoitteet
  - toiminta-alue ja sen rajoittamattomuus
  - asema organisaatiossa ja suhde muihin valvontatoimintoihin
  - toimivalta ja vastuut
  - tehtävät ja niiden järjestäminen
  - tarkastuksissa tarvittavien tietojen rajoittamaton saanti
  - toiminnosta vastaavan tehtävät ja velvoitteet
  - toiminnan suunnittelussa noudatettavat yleiset periaatteet
  - tarkastushavaintojen raportoinnin periaatteet ja aikataulu
  - raportointisuhteet, vastuut ja velvoitteet - näiden merkitys korostuu, jos on kyse konsernista.
- (40) Finanssivalvonta suosittaa, että toimintaperiaatteissa täsmennetään, miten ja millaisissa tilanteissa sekä minkä tahon toimesta sisäisen tarkastuksen voi edellyttää tekevän tarkastussuunnitelmaan sisällytettävien erityistehtävien tai antavan neuvoja tai lausuntoja.

- (41) Finanssivalvonta suosittaa, että sisäinen tarkastus noudattaa sisäisen tarkastuksen kansainvälisistä ammattistandardeista ja eettisistä säännöistä ilmeneviä periaatteita (esimerkiksi the Institute of Internal Auditors -järjestö / Sisäiset tarkastajat ry.).
- (42) Finanssivalvonta suosittaa, että sisäinen tarkastus arvioi:
- vakavaraisuuden hallintaprosessin kattavuutta ja luotettavuutta
  - taloudellisen ja muun toimintaan liittyvän tiedon luotettavuutta, eheyttä ja ajantasaisuutta, raportoinnin kattavuutta sekä arvioida keinot, joilla tällaista tietoa tunnustetaan, mitataan, luokitellaan ja raportoidaan
  - riskienhallinnan tehokkuutta
  - tietojärjestelmien sisäisen valvonnan ja tietoturvan asianmukaisuutta
  - valvontamenettelyjen riittävyttä ja tehokkuutta
  - resurssien käytön taloudellisuutta ja tehokkuutta sekä toiminnan tuloksellisuutta ja tehokkuutta
  - onko ulkoisen sääntelyn, sisäisten menettelytapojen ja asiakassuhteissa noudatettavien menettelytapojen asianmukaisuuden valvonta luotettavasti järjestetty
  - menetelmiä, joilla omaisuus turvataan, ja tarvittaessa havainnoimalla tai muulla tavalla varmistaa omaisuuden olemassaolo.
- (43) Finanssivalvonta suosittaa, että sisäisen tarkastus laatii tarkastussuunnitelman, jonka perusteella se tutkii ja arvioi sijoituspalvelun tarjoajan sisäisen valvonnan riittävyttä, toimivuutta ja tehokkuutta.
- (44) Finanssivalvonta suosittaa, että tarkastussuunnitelma perustuu sisäisen tarkastuksen tekemään riskiarvioon, joka huomioi toimintoihin liittyvät riskitasot, sekä toimivan johdon ja muiden tahojen esittämät tarkastustarpeet.
- (45) Finanssivalvonta suosittaa, että tarkastussuunnitelmaa laadittaessa pyritään huomioidaan, että riittävällä aikavälillä sijoituspalvelun tarjoajan kaikki olennaiset toiminnot tulevat tarkastetuksi. Tämä edellyttää, että vuosittaisen tarkastussuunnitelman laatimisen ohella sisäisen tarkastuksen toimintaa suunnitellaan myös pidemmällä aikavälillä.
- (46) Finanssivalvonta suosittaa, että johto hyväksyy tarkastussuunnitelman. Tällöin on perusteltua, että se myös varmistaa, että sisäisellä tarkastuksella on käytettävissään riittävät resurssit ja että sisäisen tarkastuksen organisointi tukee tarkastussuunnitelman toteuttamista.
- (47) Finanssivalvonta suosittaa, että säännöllisen raportoinnin lisäksi sisäisellä tarkastuksella on käytettävissä keinot raportoida välittömiä toimenpiteitä edellyttävistä merkittävistä havainnoista toimivalle johdolle ja asioiden niin vaatiessa myös johdolle.

4.5 Vastuu toiminnan järjestämisestä⁵

MÄÄRÄYS (kohdat 48–51)

- (48) Sijoituspalvelun tarjoajan hallituksen on huolehdittava yhtiön hallinnosta ja sen asianmukaisesta järjestämisestä, mihin kuuluu myös riittävän ja toimivan sisäisen valvonnan järjestäminen ja ylläpito.
- (49) Sijoituspalvelun tarjoajan on järjestettävä sisäinen tehtävänjakonsa siten, että sen johto vastaa siitä, että yhtiö noudattaa sijoituspalvelulain mukaisia velvoitteitaan.
- (50) Sijoituspalvelun tarjoajan on järjestettävä toimintansa niin, että sen johto saa säännöllisesti ja vähintään kerran vuodessa säännösten noudattamiseen (compliance), riskienhallintaan (riskienhallinnan arviointitoiminto) ja sisäiseen tarkastukseen kuuluvia asioita koskevat raportit, joissa on mainittava erityisesti, onko asianmukaiset toimenpiteet toteutettu mahdollisten puutteiden korjaamiseksi.
- (51) Sijoituspalvelun tarjoajan on varmistettava, että sen johto
- arvioi ja määrajoin tarkistaa niiden periaatteiden, järjestelyjen ja menettelyjen tehokkuuden, joka on otettu käyttöön Sijoituspalvelulaissa asetettujen velvoitteiden noudattamiseksi,
  - toteuttaa asianmukaiset toimenpiteet mahdollisten puutteiden korjaamiseksi.

OHJE (kohdat 52–56)

- (52) Sijoituspalvelun tarjoajan toiminnan luotettavan järjestämisen näkökulmasta hallituksen tehtäviin kuuluvat Finanssivalvonnan tulkinnan mukaan tyyppillisesti seuraavat:
- sijoituspalvelun tarjoajan toiminta-ajatuksen ja vision määrittely
  - sijoituspalvelun tarjoajan arvojen ja eettisten periaatteiden vahvistaminen
  - sijoituspalvelun tarjoajan strateginen johtaminen
  - liiketoimintasuunnitelmasta päättäminen
  - riskinkantokyvyn perusteella määritellystä, halutusta riskinottoasosta päättäminen
  - sijoituspalvelun tarjoajan ottamiin riskeihin nähden riittävien pääomatavoitteiden asettaminen, myös poikkeusolosuhteissa ja pitkällä aikajänteellä
  - riskienhallintaan liittyvistä merkittävistä toimintaperiaatteista päättäminen
  - sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimivuuden varmistaminen
  - raportoinnista ja muista sellaisista sisäisen valvonnan menetelmistä päättäminen, joilla johto seuraa sijoituspalvelun tarjoajan toimintaa, toiminnan tulosta ja toimintaan sisältyviä riskejä
  - epätavallisista ja laajakantoisista asioista päättäminen
  - tavoitteiden saavuttamisen seuranta

⁵ Rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin täytäntöönpanodirektiivin artikla 9.

- toimitusjohtajan nimittäminen ja erottaminen
  - toimitusjohtajan ja muun toimivan johdon jäsenten valvonta ja suoriutumisen seuranta sekä toimitusjohtajan palkitsemisesta ja henkilöstön palkitsemisperiaatteista päättäminen
  - eturistiriitatilanteiden välttämistä ja hallintaa koskevista toimintaperiaatteista päättäminen sekä menettelytapojen vahvistaminen niiden varalta
  - organisaatorakenteesta ja henkilöstöä koskevista toiminta-periaatteista päättäminen
  - sellaisista toimintaperiaatteista ja menettelytavoista päättäminen, joilla huolehditaan säännösten luotettavasta noudattamisesta (compliance)
  - sellaisista periaatteista päättäminen, joilla varmistetaan avoin tiedottaminen ja sisäinen tiedonkulku.
- (53) Finanssivalvonta suosittaa, että sijoituspalvelun tarjoajan toimintaa johdetaan suunnitellusti ja pitkäjänteisesti, jotta sen toimintaedellytysten säilyminen turvataan. Johdon tehtävänä on päättää, miten suunnittelu ja johtaminen on tarkoituksenmukaista toteuttaa ottaen huomioon sijoituspalvelun tarjoajan liiketoiminnan laatu, laajuus ja monimutkaisuus.
- (54) Finanssivalvonta suosittaa, että ammattitaitoisen sekä terveiden ja huolellisten liiketapaperiaatteiden mukaisen johtamisen välineenä johto hyväksyy sijoituspalvelun tarjoajalle toimintaa ohjaavat arvot ja eettiset periaatteet tai muutoin pyrkii varmistamaan toiminnan korkean ammatillisen ja eettisen tason. Finanssivalvonta suosittaa edelleen, että johto määrittelee sijoituspalvelun tarjoajan toiminnan tarkoituksen esimerkiksi vahvistamalla sille vision, toiminta-ajatuksen ja strategian. Lisäksi Finanssivalvonta suosittaa, että johto määrittää sijoituspalvelun tarjoajan pitkällä aikavälillä tavoitteleman aseman markkinoilla.
- (55) Hyväksytyjen arvojen ja eettisten periaatteiden samoin kuin toiminta-ajatuksen ja vision on tarkoitus luoda pohja toiminnan suunnittelulle ja johtamiselle sekä heijastua sijoituspalvelun tarjoajan kaikkeen toimintaan.
- (56) Finanssivalvonta suosittaa, että johto varmistaa toiminnan ammatillisen ja eettisen tason toteutumisen sijoituspalvelun tarjoajan toiminnassa.

4.6 Eturistiriitatilanteiden hallinta

- (57) Sijoituspalvelulain 7 luvun 10 §:n 1 momentin mukaan sijoituspalvelun tarjoajan on toteutettava kohtuulliset toimenpiteet eturistiriitatilanteiden tunnistamiseksi ja ehkäisemiseksi sekä niiden syntyessä kohdeltava asiakasta hyvän tavan mukaisesti. Pykälän 2 momentin mukaan jos eturistiriitatilannetta ei voida välttää, sijoituspalvelun tarjoajan on annettava sijoituspalvelulain 10 luvun 1 §:n 2 momentissa tarkoitettulla pysyvällä tavalla asiakkaalle riittävät tiedot eturistiriidan luonteesta tai sen syistä ennen liiketoimen suorittamista asiakkaan lukuun. Pykälän 3 momentin mukaan sijoituspalvelun tarjoajalla on oltava toimintaperiaatteet eturistiriitojen tunnistamisessa ja ehkäisemisessä noudatettavista menettelytavoista.
- (58) Sijoituspalvelulain 7 luvun 23 §:n 1 momentin 4 kohdan mukaan Finanssivalvonta antaa rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin täytäntöönpanodirektiivin säännöksissä edellyttä-

mät tarkemmat määräykset eturistiriitatilanteiden hallintaan liittyvistä menettelytavoista. Kyseiset määräykset on annettu luvuissa 4.6.1–4.6.2.

4.6.1 Yleiset vaatimukset⁶

Toimintaperiaatteet

MÄÄRÄYS (kohta 59-61)

- (59) Eturistiriitatilanteiden tunnistamista ja ehkäisemistä koskevat toimintaperiaatteet on laadittava kirjallisesti ja niissä on otettava huomioon sijoituspalvelun tarjoajan koko, toiminnan järjestäminen sekä liiketoiminnan laatu, laajuus ja monimutkaisuus. Sijoituspalvelun tarjoajan johdon on hyväksyttävä periaatteet. Sijoituspalvelun tarjoajan on myös huolehdittava siitä, että hyväksytyt periaatteita noudatetaan ja että ne ovat ajan tasalla.
- (60) Mikäli sijoituspalvelun tarjoaja kuuluu konserniin tai muuhun ryhmittymään, periaatteissa on otettava ottaa huomioon konsernin tai ryhmän rakenne ja sen eri osien harjoittama toiminta.
- (61) Toimintaperiaatteiden on katettava tilanteet, jotka voivat aiheuttaa eturistiriidan, johon liittyy asiakkaan etuihin kohdistuva merkittävä riski.

OHJE (kohta 62)

- (62) Finanssivalvonta suosittaa, että toimintaperiaatteissa otetaan huomioon tuotteet ja palvelut, joita sijoituspalvelun tarjoaja tai sen kanssa konserniin tai samaan ryhmittymään kuuluva tarjoaa, sekä sen omaan lukuun harjoittama toiminta. Finanssivalvonta suosittaa, että periaatteissa kiinnitetään erityistä huomiota sijoitusneuvontaan, sijoitustutkimusten laatimiseen tai levittämiseen, sijoituspalvelun tarjoajan omaan kaupankäyntiin, omaisuudenhoitoon sekä liikkeeseenlaskun järjestämiseen tai takaamiseen (nk. emissionjärjestäminen) sekä muihin investointipankkipalveluihin.

Eturistiriidan tunnistaminen

MÄÄRÄYS (kohta 63)

- (63) Eturistiriitatilanteiden tunnistamisessa sijoituspalvelun tarjoajan tulee kiinnittää erityistä huomiota tilanteisiin, joissa
- a) sijoituspalvelun tarjoaja, vaikuttavassa asemassa oleva henkilö tai sijoituspalvelun tarjoajaan määräysvallan kautta suoraan tai välillisesti sidoksissa oleva henkilö voi saada aiheetonta taloudellista etua asiakkaan kustannuksella,
- b) sijoituspalvelun tarjoajalla tai edellä mainitulla henkilöllä on asiakkaalle tarjotun palvelun tai asiakkaan lukuun toteutetun liiketoimen tulokseen liittyvä, asiakkaan edusta poikkeava etu,
- c) sijoituspalvelun tarjoajalla tai edellä mainitulla henkilöllä on taloudellinen tai muu intressi suosia jonkin asiakkaan etujen sijaan toisen asiakkaan tai asiakasryhmän etuja,

⁶ Rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin täytäntöönpanodirektiivin artiklat 21–22.

d) sijoituspalvelun tarjoaja tai edellä mainittu henkilö harjoittaa samaa liiketoimintaa kuin asiakas tai

e) sijoituspalvelun tarjoaja tai edellä mainittu henkilö saa muulta kuin asiakkaalta palveluun liittyvän kannustimen (inducement), joka ei ole kyseisestä palvelusta tavallisesti perittävä palkkio tai maksu. Kannustimia ja niiden sääntelyä käsitellään tarkemmin määräyksissä ja ohjeissa 16/2013 Finanssipalvelujen tarjoamisessa noudatettavista menettelytavoista.

OHJE (kohta 64)

- (64) Finanssivalvonnan tulkinnan mukaan eturistiriitatilanteet on ymmärrettävä laajasti. Esimerkiksi taloudellisen edun saamiseen rinnastuu myös tappion välttäminen. Samoin kannustimet voivat olla monessa muodossa kuten rahana, tavarana tai palveluina. Kannustimia ja niiden sääntelyä käsitellään tarkemmin Finanssivalvonnan määräyksissä ja ohjeissa 16/2013 Finanssipalvelujen tarjoamisessa noudatettavista menettelytavoista

Eturistiriitojen ehkäiseminen ja muu hallinta

MÄÄRÄYS (kohdat 65–67)

- (65) Toimintaperiaatteiden mukaisten menettelytapojen on varmistettava, että vaikuttavassa asemassa olevat henkilöt, jotka hoitavat sellaisia palveluja, joihin liittyy edellä tarkoitettu eturistiriita, hoitavat toimintaansa niin riippumattomasti kuin sijoituspalvelun tarjoajan koko ja toiminta sekä asiakkaan etuihin kohdistuvan riskin suuruus edellyttävät.
- (66) Menettelytapojen on sisällettävä soveltuvin osin seuraavat seikat:
- a) vaikuttavassa asemassa olevien henkilöiden välisen tietojen vaihdon valvominen, jos toimintaan liittyy sellaisen eturistiriidan riski, joka voi vahingoittaa asiakkaan etua,
  - b) tehostettu valvonta vaikuttavassa asemassa oleville henkilöille, joiden päätehtäviin kuuluu toiminnan harjoittaminen sellaisten asiakkaiden lukuun tai palvelun tarjoaminen sellaisille asiakkaille, joiden edut voivat joutua ristiriitaan keskenään tai sijoituspalvelun tarjoajan kanssa,
  - c) tiettyä toimintaa pääasiallisesti hoitavan vaikuttavassa asemassa olevan henkilön saaman korvauksen ja jotakin muuta toimintaa pääasiallisesti hoitavien vaikuttavassa asemassa olevien henkilöiden toiminnastaan saaman korvauksen välisen yhteyden poistaminen, jos kyseisten toimintojen välille voi syntyä eturistiriita,
  - d) toimenpiteet, joilla estetään tai rajoitetaan asiaton vaikutusvalta vaikuttavassa asemassa olevan henkilön toimintaan,
  - e) toimenpiteet, joilla estetään tai valvotaan vaikuttavassa asemassa olevan henkilön samanaikaista tai peräkkäistä osallistumista erityyppisten palvelujen tarjontaan, mikäli se voi heikentää eturistiriitojen asianmukaista hallintaa.
- (67) Mikäli riittävää riippumattomuutta ei voida saavuttaa yllä mainituilla toimenpiteillä, sijoituspalvelun tarjoajan on tarvittaessa otettava käyttöön vaihtoehtoisia toimenpiteitä tai menettelyjä.

OHJE (kohta 68)

- (68) Vaihtoehtoisia toimenpiteitä voivat Finanssivalvonnan tulkinnan mukaan olla joidenkin toimintojen erottaminen, esimerkiksi erilliset tietojärjestelmät, käyttövaltuuksien rajoittaminen tai toimitilojen erottaminen.

4.6.2 Sijoitustutkimuksen järjestämistä koskevat erityisvaatimukset⁷

- (69) Tätä lukua sovelletaan sijoitustutkimustoiminnan järjestämiseen.

MÄÄRÄYS (kohta 70)

- (70) Tässä luvussa *sijoitustutkimuksella* tarkoitetaan sellaista jakelukanavia tai yleisöä varten tarkoitettua tutkimusta tai muuta tietoa, jossa suoraan tai epäsuorasti suositellaan tai ehdotetaan yhden tai useamman rahoitusvälineen hankkimista, pitämistä tai siitä luopumista tai joka koskee rahoitusvälineen liikkeeseenlaskijaa sekä näkemyksiä rahoitusvälineiden tulevasta arvosta tai hinnasta, mikäli:

- a) sitä kutsutaan tai kuvaillaan sijoitustutkimukseksi tai vastaavaksi taikka se on muuten esitetty puolueettomana tai riippumattomana selvityksenä ja
- b) se ei sisällä sellaista henkilökohtaista suositusta, jota asiakkaalle annettuna pidettäisiin sijoituspalvelulaissa tarkoitettuna sijoitusneuvontana.

OHJE (kohta 71)

- (71) Sijoitustutkimuksella tarkoitetaan yleisiä sijoitussuosituksia. Mikäli annettava suositus on muokattu yksittäisen asiakkaan tarpeisiin, ei kyseessä ole enää yleinen suositus, vaan sitä pidetään asiakkaalle annettavana sijoitusneuvontana, mihin sovelletaan sijoitusneuvontaa koskevia sijoituspalvelulain säännöksiä sekä määräyksiä ja ohjeita 16/2013 Finanssivalvelujen tarjoamisessa noudatettavista menettelytavoista.

MÄÄRÄYS (kohta 72)

- (72) Sellaisia yleisiä suosituksia, jotka eivät täytä näiden määräysten ja ohjeiden mukaisia tutkimuksen järjestämistä koskevia vaatimuksia, pidetään markkinointiaineistona ja niihin sovelletaan markkinointia koskevia säännöksiä. Niissä on oltava selkeä maininta siitä, ettei suositusta ole laadittu sijoitustutkimuksen riippumattomuutta koskevien säännösten mukaisesti eikä siihen sovelleta jäljempänä kohdan 76 a-kohdassa käsiteltyjä kaupankäyntirajoituksia.

OHJE (kohta 73)

- (73) Näiden määräysten ja ohjeiden tarkoitus on erityisesti varmistaa sijoitustutkimuksen riippumattomuus ja puolueettomuus. Kohdassa 72 tarkoitettuun markkinointiaineistoon sovelletaan määräyksiä ja ohjeita 15/2013 Finanssivalvelujen ja -tuotteiden markkinointi.

⁷ Rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin täytäntöönpanodirektiivin artiklat 24–25.

M Ä Ä R Ä Y S (kohdat 74–78)

- (74) Sijoituspalvelun tarjoajan, joka laatii tai laadituttaa sijoitustutkimuksia ja levittää niitä asiakkailleen tai yleisölle, tai joka levittää sen kanssa samaan konserniin tai ryhmittymään kuuluvan yhteisön laatimia sijoitustutkimuksia omalla tai edellä mainitun yhteisön vastuulla asiakkaille tai yleisölle, on varmistettava, että eturistiriitojen ehkäisemistä koskevat määräysten ja ohjeiden velvoitteet kattavat sijoitustutkijat ja muut vaikuttavassa asemassa olevat henkilöt, joiden vastuualueet tai liiketoimintaedut voivat olla ristiriidassa sijoitustutkimusten vastaanottajien kanssa.
- (75) Näiden määräysten ja ohjeiden sijoitustutkimusta koskevia vaatimuksia ei sovelleta tilanteissa, joissa sijoituspalvelun tarjoaja levittää yleisölle tai asiakkaille jonkun muun laatimia sijoitustutkimuksia, mikäli:
- tällaisen sijoitustutkimuksen laatija ei kuulu sijoituspalvelun tarjoajan kanssa samaan konserniin tai muuhun ryhmittymään,
  - sijoituspalvelun tarjoaja ei olennaisesti muuta levitettävän sijoitustutkimuksen suosituksia,
  - sijoituspalvelun tarjoaja ei esitä sijoitustutkimusta itse laatimanaan tutkimuksena ja
  - sijoituspalvelun tarjoaja varmistaa, että tutkimuksen laatijaan sovelletaan tutkimuksen laatimisen osalta vastaavia vaatimuksia kuin sijoituspalvelun tarjoajaan sovellettaisiin vastaavassa tilanteessa.
- (76) Sijoituspalvelun tarjoajan hyväksymien, määräysten ja ohjeiden tässä kohdassa tarkoitettujen eturistiriitoja koskevien toimintaperiaatteiden lisäksi sijoituspalvelun tarjoajan on varmistettava seuraavien sijoitustutkimuksen järjestämistä koskevien edellytysten täyttyminen:
- sijoitustutkijoiden ja muiden vaikuttavassa asemassa olevien henkilöiden on pidättäydyttävä toteuttamasta henkilökohtaisia liiketoimia tai käymästä kauppaa toisen henkilön tai sijoituspalvelun tarjoajan lukuun sijoitustutkimuksen kohteena olevilla, tai tällaisiin rahoitusvälineisiin liittyvillä rahoitusvälineillä, silloin kun he ovat tietoisia sijoitustutkimuksen todennäköisestä julkistamisajankohdasta tai sisällöstä ja kun tämä tieto ei ole julkista tai asiakkaiden saatavilla eikä sitä voida helposti johtaa julkisesta tai asiakkaiden saatavilla olevasta tiedosta. Tätä rajoitusta on noudatettava siihen asti, kunnes sijoitustutkimuksen vastaanottajilla on ollut kohtuullinen mahdollisuus toimia tutkimuksen perusteella.
    - Tämä rajoitus ei kuitenkaan estä mainittuja henkilöitä harjoittamasta vilpittömässä mielessä tavanomaista markkinatakausta tai toteuttamasta asiakkaan aloitteesta annettuja toimeksiantoja.
  - muussa kuin a-kohdassa tarkoitettussa tapauksessa sijoitustutkijat tai muut sijoitustutkimuksen laatimiseen osallistuneet vaikuttavassa asemassa olevat henkilöt eivät saa käydä kauppaa vastoin voimassa olevia sijoitussuosituksia sellaisilla rahoitusvälineillä, joihin tutkimus liittyy.
    - Tämä ei koske sellaisia poikkeuksellisia tapauksia, joihin on etukäteen pyydetty kirjallinen lupa sijoituspalvelun tarjoajan oikeudelliselta tai säännösten noudattamisen valvonnasta vastaavalta (compliance) toiminnolta.

c) sijoituspalvelun tarjoaja, sijoitustutkimuksen laatimiseen osallistuvat sijoitustutkijat tai muut vaikuttavassa asemassa olevat henkilöt eivät saa ottaa vastaan kannustimia (inducements) sellaisilta tahoilta, joilla on sijoitustutkimukseen tai sen kohteeseen liittyvä merkittävä etu.

d) sijoituspalvelun tarjoaja, sijoitustutkimuksen laatimiseen osallistuvat sijoitustutkijat tai muut vaikuttavassa asemassa olevat henkilöt eivät saa luvata liikkeeseenlaskijoille suotuisaa kohtelua tutkimuksessa.

e) sellaista sijoitustutkimuksen luonnosta, joka sisältää suosituksen tai tavoitehinnan ei ennen tutkimuksen levittämistä (julkistamista) saa antaa muille kuin sijoitustutkijoille tutkimuksen tosiseikkojen paikkansapitävyyden tarkistamiseksi.

- Tämä ei kuitenkaan koske sijoituspalvelun tarjoajan oikeudellisten velvoitteiden noudattamisen tarkistamiseksi tehtyä tarkistusta.

(77) Edellä tarkoitetut sijoitustutkimusta koskevat rajoitukset koskevat tutkimuksen kohteena olleen rahoitusvälineen lisäksi sellaista muuta rahoitusvälinettä, jonka hinta riippuu sijoitustutkimuksen kohteena olleen rahoitusvälineen hinnasta (mukaan lukien johdannaisopimukset).

(78) Sijoitustutkimusten laatimiseen ja levittämiseen sovelletaan lisäksi määräyksiä ja ohjeita 11/2013 Sijoitussuosituksen laatiminen ja levittäminen.

4.6.3 Palkitseminen

Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaisen ohje

(79) Euroopan arvopaperimarkkinaviranomainen on antanut Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1095/2010 16 artiklan nojalla ohjeen: "Palkka- ja palkkiopolitiikat ja –käytännöt (MiFID)" (ESMA/2013/606/FI).

OHJE (kohdat 80–81)

(80) Finanssivalvonta suosittaa, että sijoituspalvelun tarjoajat noudattavat edellä mainittua ohjetta.

4.7 Henkilökohtaiset liiketoimet

(81) Sijoituspalvelulain 7 luvun 11 §:n 1 momentin mukaan sijoituspalvelun tarjoajan on riittävin toimenpitein pyrittävä estämään vaikuttavassa asemassa olevan ryhtymisen henkilökohtaisiin liiketoimiin, jos siitä voi aiheutua eturistiriita sellaisen liiketoimen tai palvelun kanssa, johon hän osallistuu asemansa vuoksi, jos hänellä on arvopaperimarkkinalla tarkoitettua sisäpiirintietoa taikka jos hänellä on sijoituspalvelun tarjoajan asiakkaita tai niiden liiketoimia koskevaa luottamuksellista tietoa. Tällaisen tiedon luottamuksellisuus on pyrittävä muutoinkin turvaamaan. Pykälän 2 momentin mukaan sijoituspalvelun tarjoajan on säilytettävä tiedot henkilökohtaisista liiketoimista. Sijoituspalvelun tarjoajan on vuosittain toimitettava Finanssivalvonnalle selvitys siitä, miten se on valvonut henkilökohtaisia liiketoimia koskevien säännösten, määräysten ja sijoituspalvelun tarjoajan sisäisten ohjeiden noudat-

tamista, ja siitä, mihin toimenpiteisiin sijoituspalvelun tarjoaja on ryhtynyt, jos sanottuja säännöksiä, määräyksiä tai ohjeita ei ole noudatettu.

- (82) Sijoituspalvelulain 7 luvun 11 §:n 4 momentin henkilökohtaisella liiketoimella tarkoitetaan vaikuttavassa asemassa olevan kaupankäyntiä tai hänen lukuunsa tapahtuvaa kaupankäyntiä rahoitusvälineellä, jos:
- vaikuttavassa asemassa oleva toimii asemansa, toimensa tai tehtävänsä ulkopuolella, tai
  - kaupankäynti tapahtuu vaikuttavassa asemassa olevan henkilön, hänen perheenjäsenensä tai hänen kanssaan muussa läheisessä suhteessa olevan lukuun, taikka sellaisen henkilön lukuun, jonka kaupankäynnin tuloksesta vaikuttavassa asemassa oleva saa muuta olennaista etua kuin kaupan toteutuksesta saatavan maksun tai palkkion.
- (83) Sijoituspalvelulain 7 luvun 23 §:n 1 momentin 5 kohdan mukaan Finanssivalvonta antaa rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin täytäntöönpanodirektiivin säännöksissä edellyttämät tarkemmat määräykset henkilökohtaisista liiketoimista. Kyseiset määräykset on annettu kohdissa 86–89.
- (84) Sijoituspalvelulain 7 luvun 23 §:n 2 momentin mukaan Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä saman lain 11 §:n 2 momentissa tarkoitettusta selvityksestä ja sen toimitamisesta Finanssivalvonnalle. Kyseiset määräykset on annettu näiden määräysten ja ohjeiden luvussa 5.
- M Ä Ä R Ä Y S ⁸** (kohdat 85-88)
- (85) Toimenpiteiden on vaikuttavassa asemassa olevan henkilön omien liiketoimien lisäksi ehkäistävä tätä antamasta neuvoa liiketoimen toteuttamiseksi.
- (86) Sijoituspalvelun tarjoajan toteuttamien toimenpiteiden on varmistettava, että:
- vaikuttavassa asemassa olevat henkilöt ovat tietoisia henkilökohtaisia liiketoimia koskevista rajoituksista ja muista niitä koskevista säännöksistä
  - sijoituspalvelun tarjoaja saa tiedot vaikuttavassa asemassa olevien henkilöiden tekemistä henkilökohtaisista liiketoimista
  - mikäli sijoituspalvelun tarjoaja on ulkoistanut osia toiminnastaan, yhtiö, jolle toiminta on ulkoistettu, säilyttää vastaavat tiedot omien henkilöidensä henkilökohtaisista liiketoimista ja että nämä tiedot ovat tarvittaessa sijoituspalvelun tarjoajan käytössä
  - sijoituspalvelun tarjoaja säilyttää tiedot tietoonsa tulleista henkilökohtaisista liiketoimista. Tietojen on sisällettävä myös liiketoimeen annettu mahdollinen hyväksymisen tai kiellon.
- (87) Henkilökohtaisia liiketoimia koskevia säännöksiä ei sovelleta sellaisiin liiketoimiin, jotka liittyvät omaisuudenhoitoon, edellyttäen, että vaikuttavassa asemassa oleva henkilö tai muu henkilö, jonka lukuun liiketoimi tehdään, ei ole antanut omaisuudenhoitajalle liiketoimia koskevia erityisiä ohjeita.

⁸ Rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin täytäntöönpanodirektiivin artikla 12.

- (88) Henkilökohtaisia liiketoimia koskevia säännöksiä ei sovelleta myöskään sijoitusrahastojen tai ulkomaisten yhteissijoitusyritysten osuuksia koskeviin liiketoimiin edellyttäen, että vaikuttavassa asemassa oleva henkilö tai muu henkilö, jonka lukuun liiketoimi tehdään, ei osallistu kyseisen sijoitusrahaston tai yhteissijoitusyrityksen sijoitustoiminnan hoitamiseen.

OHJE (kohta 89)

- (89) Näiden määräysten ja ohjeiden henkilökohtaisia liiketoimia koskevien säännösten tarkoituksena on sijoituspalvelun tarjonnasta johtuva eturistiriitojen hallinta. Näiden määräysten ja ohjeiden lisäksi samojen henkilöiden kaupankäyntiä saattaa rajoittaa arvopaperimarkkinan markkinoiden väärinkäyttöä koskevat säännökset. Henkilöitä voi myös koskea määräykset ja ohjeet 13/2013 markkinaosapuolten ja rahastoyhtiöiden julkisesta sisäpiirirekisteristä.

4.8 Asiakasvarojen säilyttäminen ja muu käsittely

4.8.1 Yleiset vaatimukset

- (90) Sijoituspalvelulain 9 luvun 1 §:n 1 momentin mukaan sijoituspalvelun tarjoajan on järjestettävä sen hallintaan luovutettujen asiakkaan rahoitusvälineiden ja rahavarojen (*asiakasvarat*) säilyttäminen ja käsittely luotettavalla tavalla. Pykälän 2 momentin mukaan sijoituspalvelun tarjoajan on asiakasvarojen säilyttämisessä ja käsittelyssä erityisesti huolehdittava siitä, että sijoituspalvelun tarjoajan varat pidetään selkeästi erillään asiakasvaroista. Pykälän 3 momentin mukaan sijoituspalvelun tarjoajan on pidettävä luotettavasti kirjaa asiakasvaroista siten, että kunkin asiakkaan asiakasvarat ovat riittävästi eriteltyinä muiden asiakkaiden varoista.
- (91) Sijoituspalvelulain 9 luvun 5 §:n mukaan Finanssivalvonta antaa rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin täytäntöönpanodirektiivin säännösten edellyttämät tarkemmat määräykset asiakasvarojen säilyttämisessä noudatettavista menettelytavoista.⁹ Kyseiset määräykset on annettu tässä luvussa ja luvuissa 4.8.2–4.8.3.

MÄÄRÄYS (kohdat 92-95)

- (92) Asiakasvarojen säilyttäminen ja käsittely luotettavalla tavalla edellyttää, että sijoituspalvelun tarjoajalla on käytössään riittävät järjestelyt sen varmistamiseksi, että asiakkaan varat voidaan viipymättä milloin tahansa erottaa sijoituspalvelun tarjoajan omista varoista ja sijoituspalvelun tarjoajan muiden asiakkaiden varoista riippumatta siitä, huolehtiiko sijoituspalvelun tarjoaja varojen säilytyksestä itse vai onko se antanut tehtävän ulkopuoliselle palveluntarjoajalle.
- (93) Sijoituspalvelun tarjoajan on pidettävä kirjaa asiakasvaroista ja järjestettävä seurantajärjestelmänsä siten, että asiakasvaroja ja niiden muutoksia voidaan luotettavasti ja jatkuvasti seurata sekä kokonaisuutena että erikseen kunkin asiakkaan osalta.
- (94) Sijoituspalvelun tarjoajan on täsmäytettävä säännöllisesti asiakasvaroja koskevat tietonsa ulkopuolisen palveluntarjoajan tietojen kanssa.

⁹ Rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin täytäntöönpanodirektiivin artiklat 16–18.

- (95) Sijoituspalvelun tarjoajalla on oltava käytössään riittävät järjestelyt sen huolehtimiseksi, että asiakasvarat eivät häviä tai vähene väärinkäytösten, rikollisen toiminnan, hallinnon epäluotettavuuden, tietojen riittämättömän kirjaamisen ja säilyttämisen tai muun huolimattomuuden vuoksi.

OHJE (kohta 96)

- (96) Finanssivalvonnan tulkinnan mukaan kohdassa 93 asiakkaan rahavarojen luotettavalla säilyttämisellä ja käsittelyllä tarkoitetaan muun muassa sitä, että sijoituspalvelun tarjoajan on huolehdittava siitä, että tilinpitäjäpankki tai rahamarkkinarahaston hallinnosta vastaava rahastoyhtiö ei voi käyttää asiakasvaratilillä olevia rahavaroja sijoituspalvelun tarjoajalta olevien saatavien kuittaamiseen. Asiakasvaratililtä ei voi asiakkaan lukuun suorittaa enempää maksuja kuin asiakkaalla on rahavaroja sille talletettuna. Asiakkaan rahavarat on säilytettävä asiakasvara- tai valtakirjatilillä taikka rahamarkkinarahaston rahastosuoksissa, kunnes ne sijoitetaan muualle tai palautetaan asiakkaalle.

4.8.2 Asiakkaan rahoitusvälineiden säilyttäminen ulkopuolisen säilyttäjän hallussa

- (97) Sijoituspalvelulain 9 luvun 2 §:n 1 momentin mukaan sijoituspalvelun tarjoajan, joka säilyttää asiakkaan rahoitusvälineitä ulkopuolisen säilyttäjän hallussa, on noudatettava riittävää huolellisuutta säilyttäjän valitsemisessa. Pykälän 2 momentin mukaan sijoituspalvelun tarjoajan on säilytettävä asiakkaan rahoitusvälineitä Finanssivalvonnan, ulkomaisen ETA-valvontaviranomaisen tai kolmannen maan valvontaviranomaisen valvottavana olevan yhteisön hallussa, jos se on mahdollista. Pykälän 3 momentin mukaan sijoituspalvelun tarjoajan on riittävästi varmistuttava siitä, että ulkopuolisen säilyttäjän hallussa säilytetyt asiakkaan rahoitusvälineet erotetaan sijoituspalvelun tarjoajalle ja säilyttäjälle kuuluvista rahoitusvälineistä.

MÄÄRÄYS (kohdat 98-100)

- (98) Sijoituspalvelun tarjoajalla on oltava riittävät järjestelyt, joiden mukaisesti se arvioi säännöllisesti käyttämänsä ulkopuolisen säilyttäjän luotettavuutta.
- (99) Sijoituspalvelun tarjoajan on otettava erityisesti huomioon ulkopuolisen säilyttäjän valinnassa sen asiantuntemus, maine markkinoilla sekä kyseisten rahoitusvälineiden hallussapitoa koskevaan lainsäädäntöön liittyvät vaatimukset tai markkinakäytänteet, jotka voisivat vaikuttaa kielteisesti asiakkaiden oikeuksiin.
- (100) Sijoituspalvelulain 9 luvun 2 §:n 3 momentissa tarkoitettu erilläänpitovelvollisuus ei koske tilanteita, joissa asiakkaan rahoitusvälineitä ei voida yksilöidysti erottaa sijoituspalvelun tarjoajan tai ulkopuolisen säilyttäjän varoista, jos tämä on ulkopuolista säilyttäjää koskevan kansallisen lainsäädännön edellyttämä toimintatapa.

Asiakkaan rahoitusvälineitä voidaan säilyttää ulkopuolisen säilyttäjän hallussa Euroopan talousalueen ulkopuolisessa valtiossa, joka ei sääntele rahoitusvälineiden säilytystoimintaa, jos rahoitusvälineiden tai sijoituspalvelun luonne sitä edellyttää tai jos ammattimainen asiakas sitä kirjallisesti pyytää.

4.8.3 Asiakkaan rahavarojen sijoittaminen

(101) Sijoituspalvelulain 9 luvun 3 §:n 1 momentin mukaan sijoituspalvelun tarjoajan on sijoitettava asiakkaan rahavarat viipymättä tilille keskuspankkiin, talletuspankkiin tai muussa valtiossa toimiluvan saaneeseen talletusten vastaanottamiseen oikeutettuun luottolaitokseen. Asiakkaan rahavarat voidaan sijoittaa myös ETA-valtiossa rekisteröidyn sijoitusrahastodirektiivin tai vaihtoehtoisten sijoitusrahastojen hoitajista annetun direktiivin edellytykset täyttävän tai muutoin valvonnan kohteena olevan ja rahalaitossektorin taseesta annetun asetuksen (EY) N:o 25/2009 muuttamisesta annetun (EKP/2008/32) Euroopan keskuspankin asetuksen (EU) N:o 883/2011 1 a artiklan vaatimukset täyttävän rahamarkkinarahaston rahasto-osuuksiin, jollei asiakas ole sitä kieltänyt. Pykälän 2 momentin mukaan jos asiakkaan rahavarat sijoitetaan muulla tavalla kuin tilille keskuspankkiin, sijoituspalvelun tarjoajan on noudatettava riittävää huolellisuutta rahavarat säilyttävän talletuspankin, ulkomaisen luottolaitoksen ja rahamarkkinarahaston valitsemisessa. Pykälän 3 momentin mukaan sijoituspalvelun tarjoajan on varmistuttava siitä, että asiakkaan rahavarat säilytetään erillään sijoituspalvelun tarjoajan rahavaroista. Pykälän 4 momentin mukaan sen estämättä, mitä 3 momentissa säädetään, sijoituspalvelun tarjoaja, joka on talletuspankki, saa kuitenkin sijoittaa asiakkaan rahavarat saman talletuspankin tilille.

MÄÄRÄYS (kohdat 102-104)

- (102) Asiakkaan rahavarojen sijoittamiseen soveltuvan rahamarkkinarahaston:
- on pyrittävä turvaamaan sen varojen nettoarvon säilyminen joko jatkuvasti nimellisarvon suuruisena tai osuudenomistajien sijoittaman merkintähinnan ja siihen lisätyn tuoton suuruisena,
  - varat voidaan sijoittaa pääasiassa rahamarkkinavälineisiin, joiden juoksuaika tai jäljellä oleva juoksuaika on enintään 397 vuorokautta tai joiden säännölliset tuoton tarkistukset vastaavat mainittua juoksuaikaa ja joiden painotettu keskimääräinen juoksuaika on 60 vuorokautta sekä lisäksi talletuksiin luottolaitoksissa,
  - varat voidaan sijoittaa ainoastaan rahamarkkinavälineisiin, jonka liikkeeseenlaskijalle direktiivissä 2006/48/EY tarkoitettu säännöllisesti ja ammattimaisesti rahamarkkinarahastoja luokitettava luottoluokituslaitos¹⁰ on myöntänyt korkeimman käytössä olevan luottoluokituksen ja
  - rahasto-osuuksien lunastuksesta saatavat varat ovat sijoituspalveluasiakkaan käytettävissä samana tai viimeistään lunastustoimenpidettä seuraavana pankkipäivänä.
- (103) Asiakkaan rahavarat on vastaanotettava suoraan asiakasvaratilille tai valtakirjatilille taikka välittömästi talletettava näille tileille. Jos sijoituspalvelun tarjoaja on muu kuin talletuspankki, se ei saa edes tilapäisesti siirtää asiakkaan varoja sijoituspalvelun tarjoajan pankkitilille tai kassaan. Rahamarkkinarahastoon sijoitettavat asiakkaan rahavarat on ohjattava kohde-rahaston tilille.
- (104) Sijoituspalvelun tarjoajan on otettava erityisesti huomioon rahavarojen säilyttäjän valinnassa sen asiantuntemus, maine markkinoilla sekä asiakkaan varojen hallussapitämistä kos-

¹⁰ Ks. Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1060/2009, annettu 16 päivänä syyskuuta 2009, luottoluokituslaitoksista

kevaan lainsäädäntöön tai säännöksiin liittyvät vaatimukset tai markkinakäytänteet, jotka voisivat vaikuttaa kielteisesti asiakkaiden oikeuksiin.

4.8.4 Tilintarkastajan lausunto asiakasvaroista

- (105) Sijoituspalvelulain 9 luvun 6 §:n mukaan sijoituspalvelun tarjoajan tulee toimittaa Finanssivalvonnalle kultakin kalenterivuodelta tilintarkastajan antama lausunto siitä, vastaavtko sijoituspalvelun tarjoajan asiakasvarojen säilyttämistä ja käsittelyä koskevat järjestelyt sijoituspalvelulain 9 luvun 1-4 §:n säännösten ja 5 §:n perusteella annettujen määräysten mukaiset vaatimukset.

4.9 Liiketoimiin ja palveluihin liittyvien tietojen säilyttäminen¹¹

- (106) Sijoituspalvelulain 10 luvun 9 §:n 1 momentin mukaan sijoituspalvelun tarjoajan on säilytettävä tiedot asiakkaan antamista rahoitusvälineitä koskevista toimeksiannoista, omaan tai asiakkaan lukuun suorittamistaan rahoitusvälineitä koskevista liiketoimista sekä muista asiakkaalle tarjoamista palveluista vähintään viiden vuoden ajan. Sijoitus- tai oheispalvelusta asiakkaan kanssa tehty sopimus tai muut palvelun tarjoamista koskevat ehdot on säilytettävä vähintään asiakassuhteen keston ajan. Pykälän 2 momentin mukaan rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin täytäntöönpanoasetuksessa säädetään asiakkaan toimeksiannosta, omaisuudenhoitoon sisältyvästä kaupankäyntipäätöksestä sekä asiakkaan liiketoimesta kirjattavista tiedoista. Sijoituspalvelulain 10 luvun 10 §:ssä säädetään lisäksi puhelujen tallentamisesta. Sijoituspalvelulain 7 luvun 10 §:ssä säädetään myös eturistiriitalanteiden hallinnasta.
- (107) Sijoituspalvelulain 7 luvun 23 §:n 4 kohdan ja 10 luvun 15 §:n 5 kohdan mukaan Finanssivalvonta antaa rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin täytäntöönpanodirektiivin säännösten edellyttämät tarkemmat määräykset 7 luvun 10:ssä tarkoitettujen eturistiriitalanteiden hallintaan liittyvistä menettelytavoista ja 10 luvun 9 §:ssä tarkoitetuista vähimmäistiedoista, jotka sijoituspalvelun tarjoajan on säilytettävä, ja tietojen säilyttämistavasta.

M Ä Ä R Ä Y S (kohdat 108-111)

- (108) Liiketoimista ja palveluista säilytettävät tiedot on säilytettävä luotettavasti sellaisessa muodossa, että ne ovat tarvittaessa ilman aiheutonta viivytystä Finanssivalvonnan käytettävissä. Tietojen avulla on voitava jälkikäteen todentaa tapahtumien kulku.
- (109) Tiedot on säilytettävä siten, että niiden muuttaminen ei ole mahdollista paitsi tiedoissa olevien virheiden korjaamiseksi tai puutteiden täydentämiseksi. Tällöin mahdolliset muutokset ja niiden vaikutus alkuperäisiin tietoihin on oltava jälkikäteen todennettavissa.
- (110) Sen lisäksi, mitä muualla laissa säädetään, säilytettäviin tietoihin kuuluvat:
- asiakkaan tunnistamiseksi ja luokittelemiseksi tarvittavat tiedot
  - asiakkaan kanssa tehdyt sopimukset

¹¹ Rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin täytäntöönpanodirektiivin artiklan 23 ja artiklan 51 kohta 3.

- asiakkaan tietämyksen selvittämiseksi hankitut, määräyksissä ja ohjeissa 16/2013 Finanssipalvelujen tarjoamisessa noudatettavista menettelytavoista tarkoitettut tiedot
- asiakkaiden toimeksiantojen yhdistämistä ja kauppojen jakamista koskevat periaatteet sekä toimeksiantojen yhdistämiseen ja kauppojen jakamiseen liittyvät tiedot
- asiakkailta saadut toimeksiannot sekä omaisuudenhoitajan tekemät sijoituspäätökset
- tiedot toimeksiantojen toteuttamisesta
- tiedot sijoituspalvelun tarjoajan omasta kaupankäynnistä
- asiakkaille toimitetut raportit
- asiakasvarojen säilyttämistä ja erilläänpitoa koskevat tiedot
- muu kuin suullisessa muodossa oleva yleisölle jaettu markkinointiaineisto
- sijoitustutkimukset
- sijoituspalvelun tarjoajan toiminnan järjestämistä koskevat, näiden määräysten ja ohjeiden mukaiset tiedot sekä riskienhallintaan liittyvät raportit
- ei-ammattimaisille asiakkaille annetut sijoitusneuvot.

(111) Sijoituspalveluntarjoajan on kirjattava ja pidettävä ajan tasalla tiedot sellaisista sijoitus- tai oheispalvelun tarjoamiseen tai sijoitustoimintaan liittyvistä tilanteista, jotka ovat aiheuttaneet eturistiriidan, josta on seurannut merkittävä vahinkoriski. Vastaavasti on kirjattava tilanteet, joissa jatkuva palveluntarjonta tai sijoitustoiminta voivat aiheuttaa tällaisen eturistiriidan.

5 Raportointi Finanssivalvonnalle

5.1 Selvitys henkilökohtaisista liiketoimista

- (1) Sijoituspalvelulain 1 luvun 4 §:n 1 ja 2 momenteissa ja 7 luvun 11 §:n 2 momentissa säädetään sijoituspalvelun tarjoajan velvollisuudesta toimittaa vuosittain Finanssivalvonnalle selvitys henkilökohtaisten liiketoimien valvonnasta.
- (2) Edellä kohdassa (1) mainittujen säännösten perusteella sijoituspalvelun tarjoajan on vuosittain toimitettava selvitys
  - henkilökohtaisia liiketoimia koskevien säännösten, määräysten ja sijoituspalvelun tarjoajan sisäisten ohjeiden noudattamisen valvonnasta ja;
  - siitä, mihin toimenpiteisiin sijoituspalvelun tarjoaja on ryhtynyt, jos sanottuja säännöksiä, määräyksiä ja ohjeita ei ole noudatettu
- (3) Sijoituspalvelulain 7 luvun 23 §:n 2 momentin mukaan Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä sanotun lain 7 luvun 11 §:n 2 momentissa tarkoitettua selvityksestä ja sen toimittamisesta Finanssivalvonnalle.

MÄÄRÄYS (kohta 4)

- (4) Selvityksestä tulee ilmetä seuraavat seikat:

Henkilökohtaisia liiketoimia koskevan valvonnan järjestäminen

- miten sijoituspalvelun tarjoajan vaikuttavassa asemassa olevien henkilöiden henkilökohtaisten liiketoimien valvonta on järjestetty (eturistiriidat, sisäpiirintieto ja luotamuksellinen tieto)
- henkilökohtaisia liiketoimia koskevasta valvonnasta vastuullinen henkilö ja hänen varahenkilönsä
- selvitys valvontamenetelmistä tai -tavoista ja valvonnan suorittajasta
- suoritettun valvonnan ajankohdat

Toimenpiteet valvontahavaintojen johdosta

- keskeiset valvontahavainnot miten valvontahavainnot on käsitelty
- mihin toimenpiteisiin sijoituspalvelun tarjoaja on ryhtynyt mahdollisten havaintojen johdosta.

Finanssivalvonnalle toimitettavan selvityksen tulee olla sijoituspalvelun tarjoajan toimitusjohtajan tai hänen nimeämänsä henkilön allekirjoittama.

OHJE (kohta 5)

- (5) Näiden määräysten ja ohjeiden lisäksi samojen henkilöiden kaupankäyntiä saattaa rajoittaa arvopaperimarkkinalain markkinoiden väärinkäyttöä koskevat säännökset ja henkilöitä voi myös koskea määräykset ja ohjeet 13/2013 markkinaosapuolten ja rahastoyhtiöiden julkisesta sisäpiirirekisteristä. Finanssivalvonnan tulkinnan mukaan selvityksen antaja voi henkilökohtaisten liiketoimien valvontaa koskevassa selvityksessään viitata sisäpiiritiedon osalta määräysten ja ohjeiden 13/2013 luvun 7 nojalla antamaansa selvitykseen.

5.2 **Selvityksen toimittaminen**

MÄÄRÄYS (kohta 6)

- (6) Sijoituspalvelun tarjoajan on toimitettava edellisen kalenterivuoden kattava selvitys Finanssivalvonnalle vuosittain seuraavan vuoden maaliskuun 1 päivään mennessä.

6 Kumotut määräykset ja ohjeet

Nämä määräykset ja ohjeet kumoavat seuraavat Finanssivalvonnan antamat määräykset ja ohjeet:

- Rahoitussektorin standardi 1.3 "Luotettava hallinto ja toiminnan järjestäminen", annettu 26.10.2007 (Dnro 19/120/2007)
- Rahoitussektorin standardi 4.1 "Sisäisen valvonnan järjestäminen", annettu 27.5.2003 (Dnro 5/790/2013)
- Määräykset ja ohjeet 12/2012 Rahoitusvälineiden markkinoista annetun direktiivin (MiFID) compliance-toiminnolle asettamista vaatimuksista eräiltä osin (FIVA Dnro 14/01.00/2012)
- Määräykset ja ohjeet 18/2013 Palkka- palkkiopolitiikat ja -käytännöt (MiFID) (FIVA Dnro 21/01.00/2013)

